

[Udenrigsministeren.]

indbudt til at deltage i den endelige udformning af pagtens bestemmelser.

Den danske og den norske regering mente ikke at kunne tage stilling til denne henvendelse, før den undersøgelse, Danmark, Norge og Sverige i fællesskab foretog af mulighederne for et skandinavisk samarbejde på forsvarrets område, var tilendebragt.

Herom gav de efter indbyrdes aftale på Karlstad-mødet den amerikanske regering underretning den 13. januar.

Regeringen havde hidtil rettet alle sine bestræbelser på at tilvejebringe enighed om et skandinavisk forsvarsforbund ud fra den bestemte opfattelse, at dette ville være den løsning, der tjente Danmarks, Nordens og i virkeligheden også andre landes interesser bedst. Men da det i februar viste sig, at der ikke for tiden forelå mulighed for en løsning på denne basis, og at der heller ikke var mulighed for at tilvejebringe en forsvarsaftale alene imellem Danmark og Sverige, blev det, efter at sagen havde været drøftet i møder i det udenrigspolitiske nævn, bestemt, at jeg skulle rejse til Washington for ved direkte kontakt med den amerikanske regering at tilvejebringe det bedst mulige grundlag for Danmarks endelige stillingtagen til Atlantpagten.

Den 9. marts rejste jeg sammen med minister Frants Hvass til Washington, hvor jeg havde en række samtaler med den amerikanske udenrigsminister, Mr. Dean Acheson, og hans rådgivere, samtaler, som jeg i det følgende skal berøre i forbindelse med gennemgangen af traktatforslaget.

Den 17. marts var jeg tilbage i København, og samme dag modtog Danmark gennem den herværende amerikanske Chargé d'Affaires officiel indbydelse fra regeringerne i Amerikas Forenede Stater, Belgien, Canada, Frankrig, Luxembourg, Nederlandene, Norge og Storbritannien til sammen med dem i begyndelsen af april måned, sandsynligvis den 4. april, i Washington at underskrive traktaten. Regeringerne i Island, Italien og Portugal har fået en tilsvarende indbydelse.

Danmark har således adgang til at komme med blandt de oprindelige medundertegnere af pagten, såfremt vor beslutning om at deltage træffes inden den 4. april.

Hvad jeg i Washington søgte at få så klart belyst, som det var muligt, var for det første karakteren af og formålet med Atlantpagten, for det andet graden af den sikkerhed, den byder sine deltagere, og endelig omfanget og arten af de forpligtelser, der påhviler deltagerne.

Hvad er da Atlantpagtens formål? Dette fremgår for det første af traktatens indledning, hvor det siges, at deltagerne påny bekræfter deres tillid til formålene og grund sætningerne i De Forenede Nationers pagt og deres ønske om at leve i fred med alle nationer og alle regeringer. De er fast beslattede på at sikre deres folks frihed, fælles traditioner og kultur, hvilende på demokratiets og den personlige friheds grundsætninger og på lov og ret. Deres stræben er at fremme stabilitet og velfærd i det nordatlantiske område. Og de er beslattede på at forene deres kræfter til kollektivt forsvar og til bevarelse af fred og sikkerhed.

Dette er altså traktatens formål: at bevare freden og sikkerheden indenfor det nordatlantiske område. Om fornødent skal det ske ved kollektivt forsvar, hvis freden brydes. Men det er kun, når der er tale om nødværge i strengeste forstand, i tilfælde af væbnet angreb; deltagerne er ved artikel 1 forpligtet til at bilægge enhver international stridighed, i hvilken de måtte blive indblandet, ved fredelige midler og til at afholde sig fra trusler eller magtanvendelse på nogen måde, som er uforenelig med De forenede Nationers pagt. Traktaten har således en helt igennem defensiv karakter. Den er i overensstemmelse med De Forenede Nationers pagt, og det siges udtrykkeligt i artikel 7, at traktaten ikke berører og ikke kan fortolkes som på nogen måde berørende deltageres rettigheder og forpligtelser som medlemmer af De Forenede Nationer.

Det bør i denne forbindelse også nævnes, at deltagerne ved artikel 2 er forpligtet til at bidrage til den videre udvikling af fredelige og venskabelige mellemfolkelige forhold, søge at fjerne uoverensstemmelser i deres internationale økonomiske politik og virke for indbyrdes økonomisk samarbejde.

De samtaler, jeg førte i Washington, lod hos mig ingen tvivl tilbage om, at hvad jeg her har sagt, er sandheden om Atlantpagten. Der findes ingen hemmelige tillægsbestemmelser, ingen tvetydigheder, der kunne dække over skjulte aggressive hensigter. Det er ikke rigtigt, at traktaten skulle have aggressive formål eller være et led i en indkredsningsspolitik mod bestemte lande eller grupper af lande.

Pagtens formål er således alene defensivt, og den har sin mulighed for positivt at virke til bevarelse af freden derved, at deltagerne er forpligtet til samlet at møde et væbnet angreb mod en enkelt af dem.

Hvorledes er denne sikkerhed da nærmere beskaffen?

For det første skal deltagerne ifølge arti-